

ELŐFIZETESI ARAK:

Egy hónapra... 80 lej
Negyedévre... 220 lej
Félévre... 410 lej
Egész évre... 800 lej

Egyes szám ára: hétköznapi 4 lej, vasárnap 5 lej; az okiráltságban pedig egy lejjel drágább

UJSÁG

Alapította Gombos Ferenc

SZERKESZTŐSÉG
és KIADÓHIVATAL:

Strada Regina Maria (vol.
Deák F.-u.) 35. Telefon 396
Temesvári szerkesztőség
és kiadó: Str. Avram Iancu
(volt Takarékpénztár-u.) 4

FŐSZERKESZTŐ:

DR. PAÁL ÁRPÁD

CLUJ-KOLOZSVÁR

XXVII. évf. 152. szám

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. ZÁGONI ISTVÁN

MI UJSÁG?

A világ legnagyobb sztrájkja előtt.

Itéletidő Kelet Európában.

Tűz pusztította el Glasgow kereskedőnegyedét.

A kisebbségek panaszjoga a Népszövetségi Ligák gyűlése előtt.

Kós Károly nyilatkozata a kisebbségi politikáról.

Megöltek egy bolgár ujságíró.

Lira-pánik Olaszországban.

Minisztertanács foglalkozott a viharpusztította vidékek felsegélyezésével

Beszámoló a kisebbségek Népszövetség előtti panaszairól

(Bukarest.) Tegnap délután Bratianu Jonel elnökletével minisztertanács volt, amelyen első sorban a kormány gazdasági bizottságának tegnapi ülésén hozott javaslataival foglalkoztak. A minisztertanács elhalasztotta a gabonarendeletről vonatkozó döntést, mert be kell várnia az új termésre vonatkozó pontos statisztikai adatokat, amelyek az utolsó napok jégviharai következtében jelentékeny változást szenvedtek. Elvben mégis elhatározta a kormány, hogy a buza és zab védővámilletékeit fentartja, a többi gabonaművelők vámját a kivitel növelése érdekében leszallítja.

A gazdasági bizottság a kátrány és motorolaj kiviteli illetékének leszallítására vonatkozó javaslatát a minisztertanács elvetette azzal az indoklással, hogy a vámleszállítás következtében beálló exportnövekedés maga után vonná a belföldi árak növekedését. Ezt a kérdést akkor fogják végleg megoldani, amikor a petróleumipar garantálni fogja a jelenlegi belföldi árak megmaradását.

A gazdasági kérdések letárgyalása után felhatalmazták Mardarescu tábornokot a kud-

zsiri gyár felállítására. A gyár alapításában a Resica-művek és az angol Wickers-művek vesznek részt.

Azután foglalkoztak a legutóbbi viharok okozta károkkal és elhatározták, hogy nagyszabású segélyakciót indítanak a sújtott vidékek fölségélyezésére.

Résztvett a minisztertanácson Petrescu Comnen berni és Mandrescu Simon albániai román követ is. Petrescu Comnen ismételt beszámolt a kisebbségek panaszairól, amelyekkel a Népszövetséghez fordultak, Mandrescu pedig az albániai román iskolák helyzetét ismertette. Ezzel kapcsolatban a kormány elhatározta, hogy Tiranában és Durazzóban internátusokat állít fel a román növendékek számára.

Délelőtt folyamán a közigazgatási reform végrehajtóbizottsága folytatta tanácskozásait Bratianu Jonel, Saveanu, Mosoiu, Inculetz és Nistor miniszterek részvételével. A tanácskozáson jelen voltak az összes erdélyi és okiráltságbeli prefektusok is. Végleges határozatot az új megyebeosztásokat illetően még nem hoztak.

A Zöldkönyv, mely már teljesen elkészült, a tanácskozások alapján utólagos kiegészítést nyer s emiatt megjelenése is pár napig késlekedni fog. A népliga őszi ülésszakán tárgyalás alá kerülő romániai kérdések előkészítésére különben külön bizottságot is alakítanak a külügyminisztériumban. A bizottságban több szakértő is helyet fog foglalni.

A „Financial News” című angol lap Románia háborús adósságaival foglalkozó cikkében leszögezi, hogy Romániát kötelezni kell adósságainak rendezésére.

Rablógyilkosságért halálra ítélték Párisban egy román bokszbajnokot

(Páris.) Az esküdtszék Schlottter román bokszbajnok fölött ítélték kedden délelőtt. A bokszbajnokot rablógyilkossággal vádolták, melyet vádallatias kegyetlenséggel hajtott végre. Az esküdtszék hosszas tárgyalás után Schlotttert halálra ítélte. A rablógyilkos, aki a tárgyalások folyamán rendkívül cinikusan viselkedett, az ítéletet egykedvűen fogadta.

Averescu külföldi látogatásai

(Bukarest.) A „Neamul Romanesc” szerint Averescu tábornok legközelebb külföldre utazik. Utközben ellátogat Londonba és Párizsba is, hogy mint a jövő miniszterelnöke Romániának kölcsönt szerezni. Missziójában, természetesen, a jelenlegi kormány támogatja.

Itéletidő

A táviródrótok, ahol még nem szaggatta le őket vaskarmaival a vihar, kétségbeesett zugással továbbbitják három nap óta az itéletidő híreit. Egyik nap derűs, dús és mosolygó reménysége a másik nap hajnalára reménytelen, tisztkös romokra virradt, ahol sarló alá éretten bólogatott a sárga, telt kalász, csak sáros, csapzott, kicsépelő száruk tapadnak az iszupos földhöz, mint örült ember izzadt homlokához a maga kezével megtépzott hajszálak. Itélet van... sutog a borzalom babonája, Isten sujtoló keze vert végig ezen a szerencsétlen Erdélyen.

A természet azonban nem ismer országhatárokat. Az itéletidő válogatás nélkül vágatott végig Közép-Európán s a szomszédországokat sem kímélte meg. És mi tovább szöhetnek a babona durva szárait, olyasmit is mondhatnánk, hogy egész Európa megérett az Ur haragjára s most ime nyomorúságot nyomorúsággal tétéz, hogy eszméletre rázza a magáról megfélemedezett embert, hátha észretér, hátha nyomorúságában belátja, hogy így az embertömegek életét nem lehet élni tovább.

Mert itéletidő az is, ami Európaszerte kormányok politikai akcióiban, pártok egymás elleni acsarkodásaiban, valutaválságokban és termelési anarchiában süti ki villámaikat majd ennek, majd amannak az országnak a fellegeiből. Itéletidő, hogy a hatéves háborúra egy sokkal terhesebb béke rombolja azokat az emberi értékeket is, amelyeket a vér és vas küzdeme felborított. A Szamosvölgy szerencsétlenül járt gazdembere — mondjuk, hogy román, vagy nem román — szomorúan áll meg letarolt szántóföldecskéjének végénél, elnéz végig a siralmasan elpusztított határon, ameddig a lombos erdőszélbe ütközik a tekintete s a szó szoros értelmében vett itéletjárás hitével mondja, az ember nem tudja megbecsülni magát. A szamosvölgyi egyszerű falusi ember, nem fontos, hogy román-e, vagy nem, magabizálva, nemcsak az erdőszegélyezett szük határon nézi végig a pusztulást, hanem végigfuttatja tekintetét az emberiség lelki ismeretén úgy, ahogyan ő látja. Nem fontos tehát az sem, hogyan hiszi ő az itélet bekövetkezésének okait, de bizonyos ösztönösséggel érzi, hogy nem jól van az úgy, ahogyan az emberek egymás között társaséletüket élik. Bünt hordoz a közélet a maga hátán s az egyszerű emberek könnyen rávezethetők volna a magukhasználásuk ilyen belátásos óráiban, vagy napjaiban a tisztultabb embertársi viszony felemelkedettebb utjaira. Az egyszerű ember kezében azonban nincsen hatalom, őt csak a politikai jelszavak eszközeivé használják fel. Az egyszerű ember, a szamosvölgyi gazda hajlandó volna megesküdni ma, kétségbeesett helyzetének gondolkozó és aggodalmas napjaiban, hogy nem fog különbséget keresni, vagy látni többségi és kisebbségi nemzethez tartozók között. Nem ő az oka annak, hogy „az ember nem tudja megbecsülni magát” azzal, hogy embertársában is megbecsülje az embert. De egyszerű a völgyek egyszerű falusi gazdái is el fognak jutni majd oda, hogy józan ösztönbelátásaikhoz azok igazodjanak, akiknek éreztük kellene a társasélet számára irányt szabniok, akiket nem vert tönkre az itéletidő s ami kárt ha okozott, azt is könnyen ki tudják heverni.

Atok vert végig ennek az erdélyi földnek is a hátán. A román ember földjének határmezsgyéjén nem állott meg a jégeső és nem került ki senki a pusztulás azért, mert ilyen vagy amolyan nemzethez tartozik valaki. A csapást együtt viseljük mi erdélyi szomszédok, de csak együtt tudnók a jólétet is megteremtteni. A pusztító vihar nem ismer kisebbséget és többséget, de nem ismernek ilyen megkülönböztetést az országépítő nagy feladatok szükségességei sem. Jogtalan, bűnös és ítéletre vár a megkülönböztetés, mely embertársakat akar megrövidítésekkel gyötörni.

Macedoniából kivándorolnak a románok

(Bukarest.) Szalonikiből a közeli napokban 1500 macedonai román érkezik Constanca-ba. A kormány elhatározta, hogy a macedonai románokat Dobrudzsában, Caluttra és Durostor megyékben fogják letelepíteni.

A miniszteriumok elbocsátják tisztviselőiket

(Bukarest.) Bratianu Vintila pénzügyminiszter felszólította az összes miniszteriumokat, hogy augusztus elsejével bocsássák el az összes napidijasokat és csupán a költségvetéssel megállapított rendszeresített tisztviselőket tartsák meg szolgálatban.

Elhalasztódott a Zöldkönyv kiadása a jóvátételi részük helyesbitése miatt

(Bukarest.) Zeeniceanu, a jóvátételi bizottság román delegátusa hosszasan tanácskozott Románia nemzetközi adósságainak ügyében Bratianu Vintila pénzügyminiszterrel. Értekezletükön szóba került az utódállamok konferenciájának Romániára vonatkozó része is. A tanácskozások oly adatok gyűjtésére irányulnak, melyek meggyőzhetik a jóvátételi bizottságot Románia álláspontjának helyességéről. A pénzügyminiszterrel folytatott tanácskozása után Zeeniceanu Geoanu külügyminiszteri vezérigazgatóval folytatott megbeszélést a jóvátételi kérdések külügyminisztériumra vonatkozó részéről.

Szép város Kolozsvár

ezt már anóta is megállapította, de mit ér ha tisztességes lakáshoz csak horribilis lelépések árán jut hozzá az ember. Igazán megszereti azonban az idegen is ezt az ősrégi várost, ha megtudja, hogy kétszáz lejért olyan ház tulajdonosává lehet, amelyből ki sem rekvirálhatják, adót sem kell fizetnie érte, sőt a telekkönyvi átírását is ingyen előlegezteti a Sirocco hirdető vállalat, ha vásárol nála egy Tordai-uti villasorsjegyet.

MŰVÉSZI KIVITELŰ FÉNYKÉPEKET KÉSZÍT A

"fotofilm"
mulierem, Cluj, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u.)
8.

TENNIS

NADRAG, LÜSTER SACCO,
VÁSZON RUHÁK

NEUMANN M.
CÉGNEL CLUJ, PIATA UNIRII 14.

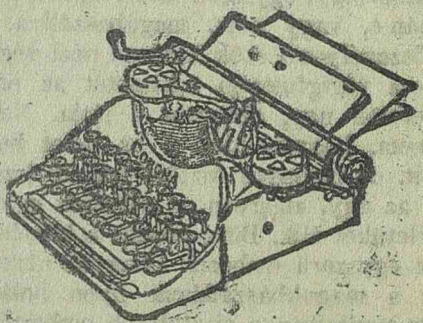
Feltaláltam a legolcsóbb ajándékok bevásárlási forrását
BABITS ÓRÁS ÉS ÉKSZERESZNEL
(Főpostával szemben).
Aranyat, ezüstöt és drágaköveket a legmagasabb áron vált be

Hirsch Aladár

c i p é s s m e s t e r
Értseti üzleiteit, hogy műhelyét áthelyezte a Strada DACIA (RADAK-UTCA) 5. SZÁM ALÁ, saját házába. Minden megrendelést a legdivatosabban és bolti árnál 10%-kal olcsóbban készíti.

CORONA

Egyedülálló tökéletes utazó írógép az eredeti amerikai CORONA, mely egyáltalán tökéletesen használható nehéz irodai munkára is, ugyanazt a célt szolgálja, mint a nagy írógép. Olcsó árban beszerezhető. Díjtalan bemutatás!

Corona Typewriter Co. Orono New-York
írógépgyár Romániai vezérképviselője
KÖRMENDY MIHÁLY CLUJ,
Str. Regina Maria 25. — Telefon 951.

JENEY IRÉN „Leonardo” fényképezési műterme Cluj, Piata Unirii No. 26. — Gyermekfelvételek, nagytások, külső felvételek, minden szakmába vágó művészi eljárások.

BETEG LÁBAKRA

a legsikeresebben készít bármilyen cipőt
LENGYEL

Harmincegy év óta fennálló ortopéd és modern cipész, ki tizenöt évig szállítója volt a cluji klinika ortopéd osztályának több kiváló orvos rendeltére
Strada Memorandului (volt Unio-utca) 24

A kisebbségek panaszjoga a Népszövetségi Ligák közgyűlése előtt

Mircea Djuvara indítványát elvetették

(Varsó.) A népszövetségi egyesületek nemzetközi uniójának közgyűlése élénken foglalkozik a kisebbségi kérdéssel. Amint már megírta az Ujság, a kérdés tanulmányozására állandó bizottság alakult. A nemzeti kisebbségek ügyeiben követendő eljárásra vonatkozólag két tervezetet nyújtottak be a közgyűlésre. Egyiket Magyary Géza budapesti egyetemi tanár, a másikat Ranczyberg prágai egyetemi professzor dolgozta ki.

A cseh javaslat szerint a reformokat a Népszövetségnek lehetetlen keresztülvinni. Meg kell elégedni a most érvényes szabályokkal és csupán arról lehet szó, hogy ezeket a szabályokat szabatosabb és rendszeresebb formába foglalják. A magyar álláspont, melyet Lukács György fejtett ki, a csehekkel szemben az, hogy a mai eljárási szabályok mellett lehetetlen a kisebbségi jogoknak érvényt szerezni, mert ezek a gyakorlatban utját állják, hogy a kisebbségi sérelmek az orvoslásukra hivatott nemzetközi fórumok elé kerülhessenek. Jelenleg két ilyen fórum van: a Népszövetség tanácsa és a hágai állandó bíróság. A Népszövetség tanácsa csak akkor köteles konkrét kisebbségi ügygel foglalkozni, ha ezt valamelyik tagja kifejezetten kívánja. A tanácstagok pedig ettől óvakodnak. Megtörtént, hogy bár a kisebbségek jogait nemzetközi szerződésekből, a Népszövetség tanácsának védelme alá helyezték, mégis az öt év alatt özönével érkező jogosult panaszok közül mindössze két kisebbségi ügygel foglalkozott érdemlegesen a tanács. A hágai bíróságot

is elzárják a kisebbségi panaszok elől, mert viszonylag ide csak a Népszövetség tanácsa által odautalt ügyek kerülhetnek, vagy amelyeket az érdekelt államok kormányai egyetértően oda-visznek.

A két előadó meghallgatása után a hasznos indítványokat elutasították, ezek között Mircea Djuvara román delegátus azon indítványát is, hogy csak olyan eljárási tervet legyen tárgyalható, amely a most érvényes szabályok alapján áll. Az előterjesztés arra irányult, hogy a magyar határozati javaslatot kizárja az érdemleges megvitatásból. Djuvara javaslatának elvetését a magyar delegáció fontos sikerének tekintik.

A Népszövetségi Ligák Uniójának kisebbségi bizottsága ezután Aulard professzornak, a numerusz klauzusz ügyében kiküldött albizottság elnökének határozati javaslatát tárgyalta. A javaslat két részre oszlik. Az első részben sajnálattal állapítja meg, hogy a numerusz klauzusz Magyarországon még fennáll. Ezzel szemben megelégedéssel fogadja, hogy Lengyelországban általános egyezmény jött létre a kormány és a zsidó kisebbség között, ami kizárja a numerusz klauzusz bevezetésének lehetőségét. A javaslat második része felhívja az Unió főtitkárát, hogy terjessze elő az európai országokban uralkodó antiszemitizmusról és numerusz klauzuszról szóló tényeket. A bizottság a javaslat első részét szótöbbséggel elfogadta. Előre szavazott a magyar delegáció. A második részt egyhangulag fogadták el.

Végigtombolt az itéletidő Középeurópán

Biharmegye községeit kétszer is tönkreverte a jég. „Mátészalka gyászban van.” Városok pusztultak el Lengyelországban

A Szamos völgy, Küküllő menté és a Szilágyság gazdái még fel sem emelhetik fejüket a sűrű istenverés után, amelynek nyomán Erdély szerte mészárszék támad. A borzalmas pusztulás képe még ki sem bontakozhatott egészen, mert az elszárgatott telepeken és táviróhúzalékok nem adhatták tovább a szomorú jelentéseket. Most már új hírek érkeznek, amelyek a személyes benyomások alapján megírt adatokat új és még megrendítőbb értesítésekkel támasztják alá. Az istenítélet, amelyhez foghatóra alig emlékeznek még a legöregebb gazdák is,

Európa legnyugatibb csúcsától kezdve messze keletig egyforma erővel zúdult alá,

utját mindenütt tönkretett vetések, elsodort házak, összedöntött erdők, agyonsújtott emberek és állatok tetemei jelzik.

Az erdélyi pusztulásokhoz újabb vidékekről újabb borzalmak érkeznek kiegészítésként. A magyarországi Szatmárnémetyben fekvő Mátészalka község lakosságának minden terménye megsemmisült. Nem maradt egy éppen maradt kalász és egyetlen gyümölcs a falkon, mert a jégeső még az ágakat is roncsallékká verte.

Közvetlen a román-magyar határon Kismarja és Esztár községek estek áldozatul a vihar dühének, amely innen Diószeg, Margitta, Szatmárnémeti és Máramarosziget irányában vonult tovább. Pusztítása mindenütt borzalmas volt. Margitta környékén ezernél több tölgyfát tépett ki tövestől, a falu határában legelő gulya pedig megvadult és halálra gázolta az elajult gulyást. A telefonösszeköttetések mindenfelé megszakadtak.

A pusztulás Biharban

Nagyváradi tudósításunk szerint egész Biharmegye termése áldozatul esett a jégviharnak, amely teljesen letarolta az Erdélyt, Nagyvárad egyetlen hinterlandját. Biharvármegye prefektusi és alispáni hivatalához az egész megyéből a legborzalmasabb pusztításról érkeznek jelentések.

Terje, Margitta, Ó- és Szásztelep, Erőmhálfalva, Micske, Hegyközségek községei felett

vonult át óriási erővel a vihar, de alig van biharmegyei község, amely megmenekült volna az elemek dühétől. Az óriási jégzemek valósággal learatták a termést, az állatokat agyonverték a mezőn, a cserépetőket darabokra törték, az összes ablakokat bezúzták. Tönkretették teljesen a szőlőtermést, a szőlőket

pedig pocsékká rúta még a tőkéjét is, úgy hogy, évekig alig van termésre remény.

Hegyközségre lakossága küldöttségileg jelent meg Nagyváradon. A lesújtott emberek elmondották, hogy a község minden lakosa a szó szoros értelmében koldusszegénnyé lett.

Kétszáz-háromszáz hold tulajdonosainak nincsen egyéb élelmük, mint az a pár állat, amit a jég nem vert agyon.

A kétségbeesett nép adójának elengedését kéri és azt, hogy mentse fel az iskolaépítés kötelezettségétől, mert még betevő falatja sincsen. A lakosság körülmét távirati úton közölték a kormánnyal, egyúttal segítséget is kértek, különben az éhínség elkerülhetetlen.

Kedden aztán újból, Bihardíószegtől kezdődően végigszántott az istenítélet azon, amit az előző viharok meghagytak.

Az egész Sárrét elpusztult, Szásztelep, Almászeg, Papfalva, Várvíz községek és vidékeik újból rettenetes órákat szenvedtek végig.

Magára Nagyvárad városára élmező területnek elpusztulása katasztrófális hatással lehet, ha csak a kormány nem fogja hathatósan segítséget nyújtani ennek a városnak, amelynek hinterlandját a békeszerződés elszakította, megmaradt környékét pedig a viharok aratták le. A gazdák kárát még növeli, hogy a termésnek csak nagyon kicsiny része volt biztosítva. A terménybiztosítás még mindig átmeneti stádiumban van, egyrésze még mindig a régi magyar biztosítás alatt, a gazdák a román biztosító intézetekhez még nem szoktak hozzá s így káruknak csak nagyon csekély része térül meg.

Lengyelország pusztulása

A lengyelországi áradások méretei felülmúlnak minden emberi elképzelést. Egész területeket temetett el az áradás s több mint háromszázezer család nyomorog hajléktalanul. Különösen Nyugatgalícia Bochnia területében szörnyű a pusztulás, ahol Ujsozólina város teljesen megsemmisült. Przemysl, a világháborúban hárossá vált vár környéke teljesen víz alatt van. Dombrovitz tartományban öt falu nyom nélkül eltűnt az áradásban. Keletgalícia aratása teljesen megsemmisült. Felsőszilézia és Teschen között minden összeköttetés megszakadt a vihar következtében.

Esküvőre menet öltek meg egy bolgár ellenzéki újságirót

(Szófia.) Ma meggyilkoltak két újságirót, akik a mostani rendszernek harcos ellenségei voltak. Az egyik újságirót, Kosztov Györgyöt, a szófiaai börtönben találták meg holtan, a másikat, Genovszki Mihályt pedig akkor öltek meg, mikor éppen esküvőjére akart elmenni. Amikor a vőlegény nem érkezett meg az esküvőre, keresni kezdték és a fiatal újságirót hozzátartozói az utcán megölve találták. Egész Szófiában igen nagy az izgalom.

Az előzmények hosszú sora után mindenfelé igen nagy megütközést fog kelteni az újabb kettős gyilkosság híre. Ha a Cankov-kormány tizedannyi erélyt fejtene ki az ilyen atrocitások megtorlására, mint amilyen energiával járt el Stamboliisky hiveinek forradalmi kísérletével szemben, akkor Bulgáriára nem hoznának mindig újabb szégyent az ilyen most már rendszerre vált gyilkosságok.

Tűz pusztította el Glasgow kereskedőnegyedét

A világhírű katedrális lángok martaléka lett

(London.) Glasgowban borzalmas vihar dühöngött, amely irtózatot keltett a környék mezőgazdasági terményeiben. És hogy az elemek tomboló munkája teljes legyen, a kereskedőnegyedben tűz ütött ki, amelyet az irtózatot erővel dühöngő viharban teljes lehetetlenség volt lokalizálni. A szél és a szárnyán repülő tűzvész egyesült erővel pusztította a házakat. A virágzó kereskedőnegyed néhány óra lefolyása alatt teljesen elpusztult. Hatalmas banképületek dültek össze és a székesegyház, amely a reimsi mintájára épült, teljesen a vihar és a tűz martalékává lett. A megindult mentési munkálatok teljes erővel folynak, mert sok eltűntet sejtnek a füstölő romok alatt. A kár sok millió fontra rug és több ezer ember vált hajléktalan nyomorulttá. Gyanu merült fel, hogy valami elvetemedett ember használta ki a borzalmas vihart s gyújtogatással nyújtott segítő kezét a megsemmisítő istenítéletnek.

A világ legnagyobb sztrájkja előtt

Anglia és Kína között küszöbön a hadüzenet. A brit kormány felszólította az európai államokat, hogy szakítsák meg Oroszországgal a diplomáciai összeköttetést

(Bécs.) Berliin lapjelentése szerint Pekingben a helyzet rendkívül komolyra fordult. Yeng keresztény tábornok Pekingben kiáltványt bocsátott ki, amelyben felhívja a lakosságot, hogy az angolok brutális ösztöneivel szálljanak szembe, különben az utolsó kínait is kiirtják. A proklamáció a misszionáriusokat kémeknek és propagandistáknak nevezi. Kína és Anglia között a hadüzenet küszöbön áll.

Sanghaiban a sztrájkmozgalom hirtelen fellángolt. Amerikai kereskedelmi körök véleménye szerint a sztrájkkassza ötszázmillió dollárral rendelkezik. Az elektromos művek az áramszolgáltatást beszüntették, ami a külföldi gyárakat teljesen megbénította.

A kínai helyzet miatt Angliának Oroszországgal is meggyült a baja. A „Sunday Times” azt írja, hogy Moszkvának Kínában folytatott angolelles agitációja miatt a kormány komolyan gondol az Oroszországgal való diplomáciai összeköttetés megszakítására.

A Manchester Guardian közli, hogy az angol kormány jegyzéket küldött a francia, olasz és csehszlovák kormányokhoz, amelyben felszólítja őket, hogy az angol kormánnyal egyidejűleg szakítsák meg az összeköttetést a moszkvai szovjet-kormánnyal. Anglia azzal indokolja kérését és elhatározását, hogy a szovjet minden kérés ellenére is tovább folytatja angolelles propagandáját, azonkívül (pedig különösen élénk propagandát fejt ki éppen Francia- és Olaszországban, valamint Csehszlovákiában is).

A szovjetkormány szintén nem nézi tétlenül Anglia akcióját. Válaszul Csicserin is energikus jegyzéket intézett az angol kormányhoz a moszkvai brit ügyvivő útján, amelyben Dessernek, a hongkongi naftaszindikátus képviselőjének letartóztatása ellen tiltakozik és azonnali szabadonbocsátását követeli.

Anglia nehéz külpolitikai helyzetét rendkívül befolyásolja a kitörő félben levő bányászsztrájk. Az angol bányamunkások bizalmiférti napelölött tartották meg nagy kongresszusukat, amelyen a munkaadók legutóbbi javaslatát vetették tárgyalás alá. Megállapították, hogy ez az ajánlat ellenkezik a bányamunkások érdekeivel és így nem képezheti egyezkedési tárgyalások

alapját. Elhatározták, hogy július 16-ára összehívják a bányamunkások közgyűlését. Ha a sztrájk proklamálása megtörténik, összehívják a szakszervezetek intézőbizottságát és elhatározzák, hogy tudatni fogják az amszterdami bányamunkások világszövetségével, amelyet egyúttal a sztrájk támogatására fognak felhívni. Ennek az eljárásnak valószínű következménye lesz azután az amszterdami szervezettel kapcsolatban álló összes bányászok sztrájkja s így ez a sztrájkmozgalom lesz a világ eddigi legnagyobb sztrájkja.

A kormány elhatározta, hogy a sztrájk kitörését minden eszközzel meg fogja akadályozni.

Elültek a Beniczky-ügy hullámai

(Budapest.) A magyar kormány elhatározta, hogy egyelőre leveszi napirendről az egész Beniczky-ügyet. A kérdést különben a legitimisták is levették programjukról és az belátható időn belül nem is fog a politikai harcok előterében szerepelni. A helyzet ilyen alakulása folytán a Bethlen-kormány helyzete újból lényegesen megszilárdult.

A szovjetkövet nyíltan agitált Ruszinszkóban

(Prága.) A „Cesko Slovo”, a kormány félhivatalos lapja közli, hogy Ovszjenkonak, a szovjet prágai követének visszahívásáért a kormány Moszkvában lépéseket tett. Ovszjenko nem régen az Erdős Kárpátokban járt. Ezt az útját nagy arányú propaganda előzte meg. Szlatinán nagy tömeg várta. Az elhangzott beszédek határozottan kijelentették, hogy az Erdős Kárpátokat most átveszi Csehszlovágtól a szovjet oroszországi kiküldöttje. Bár egyelőre teljesen nem veheti hatalmába, az átvétel rövidesen meg fog történni, amikor a szovjetkormány az adókat jelentékenyen le fogja szálítani. A cseh kormány ezért jegyzéket intézett a szovjethez, amelyet egy másik szigorubb hangú jegyzék fog követni.

Befejezték a nyomozást a Vági-csoport összeköttetései után

(Budapest.) Amint ismeretes, a Vági-féle kommunista csoport vezetőinek letartóztatása alkalmával a rendőrség olyan adatok birtokába jutott, amelyek azt a gyanút valószínűsítették, hogy Vágiék kommunista propagandájukhoz a szükséges pénzt, mintegy 500 millió koronát Bécsből és Párizsból kapták, az orosz szovjetkormány ottani exponenseitől. A rendőrség ebben az ügyben Schweinitzer dr. rendőrkapitányt július 1-én kiküldötte Bécsbe és Párizsba, azzal a megbízatással, hogy Vágiék ügyének ezt a homályos pontját igyekezzék földeríteni.

Schweinitzer rendőrkapitány ma este visszaérkezett külföldi nyomozó útjáról és kijelentette, hogy a bécsi és párizsi utja teljes eredménnyel járt. Lényegbevágó, részletes nyilatkozatot nem volt hajlandó tenni, mert — mint mondotta — a nyomozás érdeke megkívánja, hogy egyelőre utjának eredményéről részletes és adatokkal támogatott nyilatkozatot ne tegyen. Ismételte azonban Schweinitzer kapitány, hogy igen fontos adatok birtokába jutott. Más oldalról nyert értesülés szerint azoknak az adatoknak a birtokában, amelyeket Schweinitzer kapitány bécsi és párizsi utja alkalmával végzett nyomozásai során szerzett, a rendőrség Budapesten most már határozottabb irányban fogja folytatni Vágiék ügyében a nyomozást és rövidesen világosságot derít arra a munkára, amelyet Vági István kommunista csoportja néhány nap alatt végzett.

Királyi dekrétum érvényteleníti a kortesérdemekért kapott kinevezést

Jónás Demeter távozik a nagyváradi varosházáról

(Nagyvárad.) 1922-ben nevezték ki Nagyvárad nagy meglepetésére a város mezőgazdasági tanácsosává Jónás Demeter, azelőtti városi kézbetűt. A kinevezés érthető meglepetést keltett mindenki előtt, aki Jónás előképzettségét ismerte, azonban az is közismert volt, hogy az új városi gazdasági tanácsos Mosoiu tábornok kortese volt és így a kinevezés politikai szolgálatait óhajtotta megjutalmazni.

Most azután a Monitorul Oficial-ban megjelent egy királyi dekrétum, amely a belügyminisztérium előterjesztése alapján érvényteleníti Jónás Demeter 1922-ben történt kinevezését. A határozat végrehajtásával a királyi kézirat a belügyminisztert bizta meg.

A belügyminiszteri felterjesztés, amelyre a dekrétum hivatkozik, beismeri, hogy a kinevezés illegális volt, amennyiben Jónás Demeter nem rendelkezett a törvényben előírt előképzettséggel, továbbá azért is, mert Nagyváradnak a kinevezés idejében már volt egy gazdasági tanácsosa.

A királyi intézkedés természetesen élénk érdeklődést és nagy meglepetést keltett a városban, ahol a tisztviselők legnagyobb része nem nézte nagyon szívesen Jónás mester gazdasági tanácsosi tevékenységét. A belügyminiszter rendelkezése alapján Bucico polgármester azonnal felhívta Jónást hivatala átadására. A hivatal ideiglenes vezetését Vostinár János dr. főjegyző vette át.

— Elrendelték Léderer Gusztáv elmeállapotának megvizsgálását. Budapestről jelentik: Lédererné bűnyének mai tárgyalásán Lévai Tibor védőügyvéd beszédében rámutatott saját nehéz szerepére, mely hivatalból szakadt le rá. Beszédében azonban hangoztatta, hogy a közvélemény tuloz, midőn Léderernét bestianak állítja be. Az asszony szerepe a gyilkosságban nem egyéb pusztán föltevésnél, melyet a férje vallomása alapján állítottak fel. Léderer Gusztáv elmeállapotának megvizsgálását különben hivatalosan elrendelték. Kegyelmi iratai a jövő hét végén kerülnek vissza a haditörvényszékhez.

MÁR CSAK 23 NAP

választ el attól a reménytől, hogy Kolozsvárt 100 lejért csaknem kettőmilliót érő kis uradalom tulajdonosává lehessünk.

Sorsjegyek kaphatók minden helybeli pénzintézetnél, valamennyi fodrászteremben és üzletben, a Közhazsnu Takarékpénztárban (Calea Victoriei 3.), ahol postai rendelések is eszközöltnének. Vidéken: Nagyvárad, Mármarossziget, Nagybánya, Nagykároly, Szatmár, Tasnád, Zilah, Szilágyosomlyó, Zsibó, Dés, Beszterce, Szamosujvár, Marosvásárhely, Csikszereda, Kézdivásárhely, Barót, Ditró, Sepsiszentgyörgy, Szászrégen, Kovászna, Brassó.

Ennek a kislánynak

nincs babája, mondja a népdal, de százat egy ellen, hogy husz kérője is akad, mihelyt megtudják, hogy ő nyerte meg a Sirocco sorsolásán az emeletes Tordai-uti villát. Már a husz kérő reményében ennek a kislánynak vennie kell egy 200 lejes villasorsjegyet!!

STIEF & CO. PAPIROSÁRUHÁZA

ÖSSZES ISKOLAI IRO-
DAI FELSZERELÉSEK
LEGJUTÁNYOSABB BE-
SZERZESI FORRASA

ÜZLETÜNKET ÁTHELYEZTÜK
STR. IORGA
VOLT JÓKAUTCA) 5. SZÁM ALÁ.

Sorsolás

a kolozsvári városházán,
délután 4 órakor, az 5. számú első emeleti teremben.

Visszavonhatatlanul
julius 29-én.

Három díszmiserőt választ a jelenlevő közönség a maga köréből, kik a sorsolást ellenőrzik. Dr. Cosma János közjegyző, a városi és pénzügyi hatóságok képviselői végzik a húzást. — A nagyközönséget felkérjük, minél nagyobb számban jelenjenek meg és ellenőrzik a sorsolást.

A sorsolás rendje:

1. a hivatalos bizottság megalakul.
2. Bizalmisférfiak választása.
3. A sorsjegyek számának számbavétele és urnába helyesése a közjegyző által és a hivatalos bizottság és a bizalmi férfiak ellenőrzése mellett.
4. Az egytől negyvenig bezárólag kihuzott számok egyenként 200 lejt nyerne.
5. A negyvenegyől nyolcvanig bezárólag kihuzott számok egyenként 300 lejt nyerne.
6. A nyolcvanegyől kilencvenig bezárólag kihuzott számok egyenként 400 lejt nyerne.
7. A kilencvenegyől kilencvenötig bezárólag kihuzott számok, egyenként 800 lejt nyerne.
8. A kilencvenhatodiknak, kilencvenhetediknek és kilencvennyolcadiknak kihuzott számok, egyenként 1000 lejt nyerne.
9. A kilencvenkilencediknek kihuzott szám 5000 lejt nyer.
10. A századiknak kihuzott szám 10.000 lejt nyer.
11. A százegyediknek kihuzott szám nyeri a főnyereményt: a másfélmillió lej értékű Tordai-ut 25. szám alatti főiri emeletes villát, telekkel.

Vásárolni vidéken csakis
julius 25-ig,
Kolozsváron pedig **julius 28-ig** lehet.

Később már szerencsáját elszalasztotta!
Siessen a vásárlással, mert elkészik!

SIROCCO

Cluj, Str. Regina Maria 14.

„Varju a varjunak nem vájja ki a szemét”

Erdélyi János védőbeszéde a fanarióta veszedelemről

— Az Ujság tudósítójától —

Dr. Erdélyi János kolozsvári ügyvéd, Románia volt meghatalmazott budapesti minisztere, tegnap ismét a vádlottak padjára került. Ezúttal rágalmozással vádolta meg a vád képviselője, mert Praporgescu volt kolozsvári törvényszéki elnökkel támadt ismeretes konfliktusában a vád képviselőt megtagadó Tanasescu táblai ügyészről egy beadványában azt állította, hogy nem ismeri a törvényt, de különben nem oszálkozik eljárásán, mert a főügyész helyettes szintén regáti, mint a törvényszéki elnök, a varju pedig a varjunak nem vájja ki a szemét.

A déli 12 órakor kezdődő tárgyalás rendkívül érdekesnek ígérkezett. A bírói tanács, a váraozástól eltérően, úgy volt volt összeállítva, hogy erdélyiek voltak benne túlsúlyban. Elnöke Furnea törvényszéki bíró, tagjai Dumca és Filipescu törvényszéki bírák voltak. A vádat Ilea ügyész képviselte. Így a szenátusnak egyedüli regáti tagja Filipescu bíró volt. A bizonyítási eljárás rövid ideig tartott. Elnök kérdésére kijelentette Erdélyi, hogy az inkriminált kifejezéseket használta, azonban ezekkel nem Tanasescu ügyész személyét akarta sérteni, akit ő nem is ismer, hanem csak a regáti mentalitásról akart kritikát mondani.

Erdélyi rövid nyilatkozata után dr. Ilea ügyész szólásra emelkedve elmondotta vádbeszédét. Kérte Erdélyi bűnösségének megállapítását és ennek megfelelő büntetés kiszabását, mert Erdélyi inkriminált kitételével rossz szolgálatot tett a román nemzetnek. Román ember nem használhat ilyen kifejezéseket és azt hiszi, hogy itt is csak egyszerű nyelvbottlásról lehet szó.

Ezután Erdélyi ügyvéd mondotta el védőbeszédét. Azzal kezdte, hogy ő nem személyeket, hanem a görög fanarióták által teremtetett regáti közszellemet akarta támadni, amely, ha tovább uralkodik, katasztrófa elé állítja az országot. Ezután azt hangoztatta, hogy Tanasescu törvényismeretét joggal vonta kétségbe,

mert hiszen vezető pozícióba került anélkül, hogy bizonyította volna az erdélyi törvények ismeretét, anélkül, hogy vizsgát tett volna, vagy diplomát mutatott volna fel. Ez különben nem az ő bűne, hanem azoké, akik ideküldték...

Elnök: Ez kormányzati ténykedés volt. Tessék a tárgynál maradni, különben megvonom a szót.

Erdélyi: Amit állítok, az nem átlam-, sem dinasztia ellenes. Tehát jogom van beszélni.

Ezután az intermezzo után tovább folytatta beszédét és rátért a fanarióta-bizánci mentalitás ismertetésére. Egy görög származású román írónak, dr. Marcu Filipnek Bukarestben két évvel ezelőtt százezer példányban megjelent, — de a könyváru forgalomból titokzatos módon rövidesen eltűnt — könyvből olvasott fel több idézetet, melyek mind a fanarióta mentalitás veszedelmeit fejtegették. Idézte egyik bukaresti professzornak a „Cuvantul” legutóbbi számában megjelent nyilatkozatát, amely szintén a fanarióta mentalitás terjeszkedésének veszedelmeit ismertette.

— Nem személyek, hanem a gondolkodás elhatalmaskodása ellen akarok harcolni — mondotta Erdélyi, — amely a román nemzet nehéz küzdelmének eredményét veszélyezteti és a katasztrófa felé sodorja. Nekem a jövő fáj. Attól a veszedelemtől rettegek, — fejezte be elérésényedett hangon — amely a mi szép Erdélyünket, bércei hegyeinket fenyegeti, ahol őseink hamvai pihennek. És ez a veszedelem menthetetlenül bekövetkezik, ha ez a gondolkodás fogja vezetni közéletünket.

A bíróság tanácskozássra vonult vissza és tíz pernyi várakozás után kihirdette ítéletét, melyben Erdélyit rágalmozás vétségében bűnösnek mondva ki, nyolc napi elzárásra és 3000 lej pénzbüntetésre ítélte el, a büntetés végrehajtását azonban felfüggesztette. Az ítélet ellen az ügyész és vádlott felebbezték.

Beszélgetés Kós Károllyal a kisebbségi politikáról

Még nem akar nyilatkozni kilépésének okairól

(Sztána.) A mező virághimes, az erdőben madarak kórusa zeng. Az ember az állomástól bejövét nem tud szabadulni a gondolatától: micsoda súlyos lelki kényszer, az erdélyi magyarság sorsának milyen intenzív átélése szükséges ahhoz, hogy Kós Károly, a művész, legyőzze e környezet páratlanul lebilincselő varázsát és olyan testtel-lelékekkel képes legyen magát belevetni a politika sodrába, mint azt Kós Károly, a politikus cselekszi. Ez a politizálás nem a nagyurak unaloműző l'art pour l'art kártyakeverése, nem a törtétek minden áron felkapaszkodni próbálkozása: ez több, mélyebb, nemesebb és sorsszerűen elhatározó valami. Kós Károly azért politizál, mert szegény magyarnak született Erdélyben és nem tudja télenül nézni, hogy a vele egysorsúak elszánt és becsületes szöszölő nélkül hanyódnának a maguk kis végzetének zavaros hullámain.

Ki kellett jönni Sztánára s egy nyugalmas télorát felhasználva, meg kellett kérdezni tőle, mi vitte rá, hogy kilépett a Magyar Pártból.

— Erre nem nyilatkozom, — szegi meg a fejét keményen — illetve, most nem nyilatkozom. Az egyedül illetékes kalotaszegi tagozat előtt azonban igenis meg fogom indokolni elhatározásomat. Mert alapos, súlyos és komoly indokaim: azok vannak. Addig felesleges a kérdés feszegetése. Egyet azonban kijelenthetek: hamis, félreértett, vagy félremagyarázott minden hír, ami kilépésemről a lapokban akár sugalmazásra, akár kombinációképpen megjelent.

— Nem állana tehát az sem, hogy Ön és a kalotaszegi tagozat között nyílt meg olyan áthidalhatatlan szakadék, amelynek a pártból való kilépés lett a következménye?

— Ezt bízzák Kalotaszegre. Majd ő megnyilatkozik és meglátjuk, van-e szakadék közöttünk, vagy nincs? En nem vallok, mert nem

akarok semmi tekintetben Kalotaszeg megnyilatkozásának elébe vágni.

— És a kilépés, amint írták, egyet jelent-e a politikától való visszavonulással?

— Tisztáznunk kell egy igen fontos kérdést. Én nem a magyar kisebbségből léptem ki, csak egy politikai pártból. Más lapra tartozik, hogy passzív leszek-e, vagy aktív és hogy milyen téren kívánom szolgálni a magyarság ügyét. Ez is a jövő titka és szuverén jogom, hogy ezt a jövőt úgy alakítsam ki, ahogy az belátásom szerint népem érdekeinek legjobban megfelel. Szeretném, ha az érdeklődők ezen a ponton is — találgatások és kombinációk helyett — várakozó álláspontra helyezkednének szerény személyemmel szemben. Mondom, alkalmas időben minden tisztázódni fog.

Ezek annyira határozott és céltudatos szavak s annyira elzárják az utját a tapogatózó riporter-kíváncsiságnak, hogy lehetetlen tovább kérdésekkel próbálkozni. A sztereotip felelet minden kérdésre csak annyi: minden a maga idejében. Így sikerült azután politikamentesen és kellemesen eltölteni egy délutánt Sztánán, Kós Károly virágdiszes, madárdalos refugiumában. És az emberben megerősödik a meggyőződés, hogy milyen kár és veszteség volna a Magyar Pártra, ha ezt a tisztalelkű, tetterős tevékenységű, értékes magyar egyéniséget is véglegesen elveszítené. (—b.)

Építkeznek a kisemberek Kolozsváron. A város külső kerületeiben, mint eső után a gomba, olyan gyorsan emelkedik ki a földből az apró, egyszobakonyhás, vagy egyszobás lakások. A kisemberek, kisiparosok, munkások, hivatalszolgák építkeznek s valószínűleg verejtékkal ragasztják egymáshoz a téglákat, hogy maguknak egy-egy viskót tákoljanak össze. Az építkezési kedv pedig nem lankad. A városi tanács tegnapi ülésén 125 egyszobakonyhás lakás építését engedélyezték. A külvárosban a szegény emberek építkeznek, a belvárosban pedig, ahol a tökeerős bankok helyezkednek el, sehol sem lehet építkezéseket látni. A pénz uzsorakamatra van kiadva, ez rentabilisabb, mint az építkezés.

UJSÁG

Marmaggi prágai pápai nuncius távozik

(Prága.) Ismeretes, hogy Csehszlovákia és a Vatikán között évek óta feszült a helyzet. Csehszlovákia egyházpolitikája merev ellentétben áll Róma felfogásával és a kormány a vatikáni diplomácia többszöri intervenciója ellenére is megkezdte tervei végrehajtását. Így többek közt husz katolikus ünnepet eltörölt. A szlovén pártok pásztorlevél közismert ügye szintén hozzájárult a helyzet elmergesedéséhez. A katolikus ünnepek eltörlése miatt nagy tüntetések voltak az egész országban. Erre az a hír terjedt el, hogy a Vatikán visszahívja Marmaggi pápai nunciust. A külügyminisztérium megcáfolja ezeket a híreszteléseket. A kormányhoz közel álló körök azonban megerősítik a nuncius távozását és kijelentik, hogy megkezdett szabadsága lejártával nem tér vissza Prágába.

A nuncius már akkor elkedvetlenedett, mikor a husz ünnep megszüntetése miatt a Szentek nevében átnyújtott tiltakozását figyelmen kívül hagyták. Hozzájárult helyzete tartóhatatlanságához, hogy a „Cesko Slovo” vezetői között élesen támadta és a prágai szovjet-követtel együtt úgy tüntette föl, mint akik exterritoriális jogukat a köztársaság elleni aknamunkára használják fel. Betetőzte a helyzetet az a körülmény, hogy az ünnepekről szóló törvény kihirdetése alkalmából a köztársasági elnök palotájára felvonták a huszita lobogót.

— **Averescu színvallásra bírják.** Bukarestből jelentik: Az Adeverul szerint az Averescu-párt beszarábiai és bukovinai elnökei Turnseverinbe utaznak, hogy Averescut a kormánnyal szemben követett álláspontjának megváltoztatására bírják. Ha Averescu nem tesz eleget a felhívásnak, a pártból kilépnek.

— **Változás a magyar Kuria elnöki székében.** Budapestről jelentik: A magyar Kuria elnöki székében változás állott be. Teódy Gusztáv, a legkiválóbb magyar jogászok egyike, a legnagyobb magyar bírói méltóságból nyugalomba vonult.

— **Véndiák-találkozóra készül a gyulafehérvári gimnázium.** Gyulafehérvárról jelentik: A római kath. főgimnázium folyó évi novemberében szándékozik megrendezni véndiák-találkozóját, amelyre szívesen látja mindazokat, akik a nagy hírű intézet növendékei voltak. E célból az igazgatóság felkéri a volt növendékeket, — azokat is, akik nem ott fejezték be gimnáziumi tanulmányaikat, de szerepeltek az intézet tanulói között, — hogy címeiket minél hamarabb közöljék az igazgatósággal.

— **Csodát tenni szabad, — hivatalosan is.** Bukarestből jelentik: Az ügyészség a mai napon helyezte szabadlabrá Brandwein rabbit, akit — mint azt már az Ujság megírta — egy feljelentés alapján azért tartóztattak le, mert csodatétel oimen hivatású kisebb-nagyobb összegeket zsarolt ki. Az ügyészség a szabadlábrahelyezést azzal indokolta meg, hogy a csodarábbi cselekedeteit Mózes vallása megengedhetőnek tartja s így az ügyészség nem érzi felhatalmazva magát ezek erkölcsös voltának felülvizsgálására.

— **Pánik a nyílt pályán.** Nagybányai tudósítónk jelenti: Kedden délelőtt, a Zsibó—Nagybánya vasútvonal mellett fekvő Nagynyíres és Sülelmed állomások között két vonat szembeszaladt egymással s csak a mozdonyvezetők lélekjelenlétének köszönhető, hogy katasztrófa nem történt. A zivataros idő okozta telefon- és távírőzavarok következtében ugyanis a két vasútállomás nem tudott egymással érintkezést találni s midőn Sülelmedről, két óra késéssel, 11 óra 15 perckor elindult a 449. sz. személyvonat, ugyanakkor a nagynyíresi állomásról is kifutott a 450. sz. tehervonat. A pályáról a 449. sz. vonat hátrált vissza Sülelmedre, majd 3 órai késéssel s a pániktól megviselt utasaival indult Nagybánya elé. A vasutigazgatóság a vizsgálatot bevezette.

— **A lovak őrző nélkül menek haza.** Temesvári tudósítónk jelenti: Mare Lázár tizenhat éves gyertyamosi fiú a község tavába fürdetni vitte a lovakat. Ő maga is a vízben uszott egy darabig, midőn hirtelen görcsöt kapott a rendkívül hideg vízben. Mivel senki sem tartózkodott a közelben, a fiúcska vízbe fulladt. Holttestét keresik.

Ujabb rendőrbrutalitás Sepsiszentgyörgyön

Részeg közrendőr súlyosan bántalmazott egy tekintélyes polgárt. A prefektus a rendőrt azonnal elbocsátotta.

— Az Ujság sepsiszentgyörgyi tudósítójától —

(Sepsiszentgyörgy.) Csak a minap számoltunk be egy sepsiszentgyörgyi rendőrbrutalitásról, melynek akkor a kis székesváros rendőrfőnöke volt az aktív hőse. Most újabb távirati jelentés egy közrendőr garázdálkodásáról ad hírt s ez egyre jobban megerősíti bennünk azt a meggyőződést, hogy Sepsiszentgyörgyön a rendőrség nem áll hivatása magaslatán s az egymást követő esetek sürgős és beható vizsgálatot tesznek ott szükségessé. Az újabb véres rendőrinzultusról így számol be tudósítónk:

Szerdán reggel Bartha Béla tekintélyes mészáros a piac sarkán társaságával beszélgetett. A közelben posztoló s nem egészen józan közrendőr magához intette Barthát, hogy mondjon neki valamit. A mészárosmester abban a tudatban, hogy semmi olyat nem követelt el, amiért egy rendőrnek joga lenne őt társaságától elszólitani, megtagadta a rendőr kívánságát.

Erre a rendőr reprodukálhatatlan szitkokba tört ki és

botjával úgy fejbavágta Barthát, hogy a füle két helyen beszakadt.

— **A piaristák első tartományi káptalanja Temesváron.** Temesvári tudósítónk jelenti: A romániai piarista provincia tegnap tartotta meg Temesváron első rendtartományi ülését. A káptalanülés a rendfőnököt és az egyes rendházak főnökeit választotta meg.

— **Ismét az uccára tettek egy családot.** Tegnap délután az Egyetem ucca lakói szomorú látványnak voltak tanúi. Birói végzés alapján, midőn karhatalommal az uccára tettek egy családot, akiknek csak az volt a bűnük, hogy szegények voltak. A család feje: özv. Demeter Józsefné dohánygyári munkásné; családtagjai pedig 80 éves édesanyja, aki már évek óta ágyban fekvő beteg és két leánya. Demeternét két évvel ezelőtt a Mikó-uccából, egy kincstári épületből lakoltatták ki. Az Egyetem ucca 6. szám alatt, a Vikol-féle házban rekviráltak részükre lakást s most ügyvédjük mulasztása folytán, — aki a tárgyaláson nem jelent meg — az uccára kerültek. A beteg asszony most a kapu között fekszik, míg a könyörtelen szívek hajlékot nem adnak neki.

— **A kártyabajnok kapitányt megfosztották rangjától.** Budapestről jelentik: A Turul kaszinóban nagy botrány játszódott le tegnapelőtt. Razzia járta végig a kaszinó termeit és a kártyaszobában a razzizás rendőrtisztviselők ott találták a Kolozsvárt is jól ismert Biszterszky Géza századost, a budapesti klub- és kártyaélet egyik ismert alakját. A százados és a vezető rendőrtiszt között szóváltásra került a sor, azután tettelegességre is. A rendőrtiszt provokáltnak akarta a kártyabajnokot, akiről azonban később megtudta, hogy különböző gyanús üzemei miatt nem tartják elégtételadásra képesnek. A százados távollétében házkutatást tartottak a lakásán, ahol nagy mennyiségű ezüst s arany szivartárcát, sok női ékszert találtak. Biszterszkyt ezek alapján katonai rangjától megfosztották és ügye a polgári bíróság előtt fog folytatódni.

— **Az európai kardbajnokság magyar résztvevői.** Osztendéből jelentik: Az európai kardbajnokság versenynén Magyarországot Garai János, Tisza István (VAC), Glykais Gyula (MAFC), Rady József (MAC) vívő Terstyánszky Ödön (MAC), valamint Gerde Oszkár dr. zsűritag, a magyar vívószövetség megbízottja fogják képviselni. A verseny f. hó 29-én veszi kezdetét.

— **A déval érettségi-eredmények.** Déváról jelenti tudósítónk: Déván, a Liceul Decebal növendékein kívül a gyulafehérvári Mihail Viteazul és a római kath. főgimnázium, a petrozsényi állami főgimnázium és a szászvárosi Aurel Vlaicu-liceum növendékei állottak szóbeli érettségi vizsgálatra. A vizsgáztató bizottság közzétett hirdetése alapján az érettségire jelentkezett 102 tanuló közül összesen 39 tanuló ment át, hatvanhárom pedig elbukott. Részletes jelentésünk szerint az eredmény az intézetek között a következőképpen oszlik meg: A Decebal-liceum harminckét diákja közül a vizsgálaton elbukott huszonnégy, átment nyolc tanuló. A gyulafehérvári román kath. főgimnázium tizenhét növendéke közül tizenketten bukkak el, átmentek öten. A petrozsényi állami főgimnázium tizenhárom növendéke közül kettő ment át, míg tizenegyen bukkak el, a vizsgálatokon. A legjobb átlagos eredményt a bizottság előtt a szászvárosi Vlaicu-liceum növendékei közül érte el egy tanuló 7.90 médiás feleletével.

Parázs verekedés fejlődött ki most a véresrevert ember és a rendőr közt, aminek az lett az eredménye, hogy Bartha a rendőrt ártalmatlanná tette.

Az incidens után a rendőr jelentést tett felettes hatóságának és kevés idő múlva egy komisár két rendőr kísérelében elindult Bartha letartóztatására. Dr. Popa Joan azonban, aki ismerte az ügy előzményeit, közbelépett és megakadályozta a letartóztatást. Bartha pedig a polgármesterhez és Balás Ernő szenátorhoz sietett védelemért, akiknek intervenciójára a prefektus azonnal el is bocsátotta a szolgálat közben megrészegetett közrendőrt. Ugyanaz a rendőr még aznap portási minőségben alkalmazást kapott az állami tanítónéközpontban.

A sepsiszentgyörgyi lakosság izgatott hangulatára jellemző a tudósításnak ez a rövid befejező mondata: „A polgárság retteg még a rendőrök látásától is”. Ha ezt célul tűzte ki maga elé a székesvárosi rendőrsége, ime büszke lehet: elérte célját. De terrorral, brutalitással konszolidációt még senki sem szolgáltat.

— **A vagyonmentő bibliák.** Kellemetlen kalandban volt része tegnap éjjel Mandel dr. tanár és műfordítónak. Esti munkája befejezése után íróasztala sarkára rakta a tanulmányozott négy-öt fajta bibliát. Éjfél körül nagy zaj riasztotta fel álmából. Amint felpillantott, egy idegen férfit látott meg íróasztala mellett, aki az akarátán kívül okozott zaj miatt megzavarodva egy pillanatra tetővázott, majd a tanár segítségkiáltására hanyat-homlok menekült ki a nyitott ablakon. Érdekes, hogy dr. Mandel nagyot hall, a lezuhanó bibliák azonban akkora zajt csaptak, hogy még ő is felébredt s így közvetlen a bibliák szabadították meg a kellemetlen éjjeli látogatás súlyosabb következményeitől. Reggel ablaka alatt egy pár cipőt talált, amelyeket sietségében corpus delicti-nek felejtett ott a vigyázatlan betörő.

— **Rendőri hírek.** Berky József, Balázs József és özv. Zágoni Mihályné kolozsvári gazdálkodók feljelentést tettek ismeretlen tettes ellen a II. kerületi rendőrségen. Feljelentésük szerint éjszakánként idején a tolvaj nagymennyiségű érettségizót és paradicsomot szedett zsákokba kertjeik melegtárgyaiból, 3—4000 lej értékben. A kerületi rendőrség rövid nyomozása eredményeként a titokzatos tolvaj Nagy József asztaloslegény személyében került elő, aki tették beismerete. A lopott terményeket piaci árusoknak adta el, akik közül kettőt már le is leplezett a rendőrség. — Hefkó József Monostor-ut 119. szám alatti lakos a „Halló Amerika” munkásaival Nagyváradra szökött. Mint igazolvány nélküli csavargót állította ma elő kolozsváron a csendőrség.

• Ön szép lesz, ha a csodás hatású Földes Margit krémet használja. Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes Margit kréme. Zsiraltan, ártalmatlan, rögtön szépit a világhírű Földes Margit kréme.

* Angol, francia, magyar, német, román fordítások készülnek Str. Regina Maria 36. telefon 4—46.

— Szép pirosra sült kalács kapható minden pénteken és ünnepelőtti napon a Consum-kenyérüzletben Str. Regina Maria 11.

A távozó kedvesnek

Isten veled, utunk elvált örökre,
Lettünk az élet két hajótöröttje.

Hit, vágy, remény, csak játszottak velünk...
De még maradt egy villasorsjegyük.

Emlékszel? Együtt vettük s hogy reméltünk?
E sorsjegy száll most küzdelembe értünk,
S ha a villát megnyerjük: Kész a fészünk
És újra csak boldog öröm lesz részünk.

Ugye, hogy akkor visszajössz?

PÉNZKÖLCSÖN GYORSAN ÉS A LEGKEDVEZŐBB FELTÉTELEKKEL.

Házak, birtokok vételére és eladására minden nagyságban és árban.

ARUÜZLETEK, KERESKEDELMI KÉPVISELETEK

LLOYD KERESKEDELMI ÉS BANKBIZOMÁNYI VÁLLALAT. VOLT SZÉCHENYI-TÉR 4. CSAKIS D. E. 9-10. ÉS D. U. 3-5.

SPORT

12 aradi nemzetközi tennisz-verseny

Az Aradon most folyó nemzetközi tenniszverseny a kedvezőtlen időjárás következtében csak nehezen közeledik a döntők felé. Már a verseny sikerének is sokat ártott az állandó esőzés, mert ennek következtében a külföldiek közül csupán Winterstein (Bécs), Dr. Marossy (Budapest, BBTE) és Dr. Ballázs jelentek meg, akik közül Winterstein képviselt legnagyobb klasszist, de ő is kénytelen volt a verseny vége előtt elutazni. Megjelentek azonban San Galli kivételével a legjobb regátbeli játékosok: Todorovszky (Kisenev), Ronetti Roman és Pouliet, akiknek küzdelme az aradi Luppival és Dörnerrel szép sportot ígér. Külföldi női játékos nem jelent meg a startnál, ellenben indult a kiváló bukaresti Golesecu kisasszony, Románia nemzeti és nemzetközi női bajnoka.

A versenyen induló kolozsvári játékosok eddig sikerrel szerepeltek. Stramb János KAC a II. o. férfi egyesben, Matusovszky Dódi a II. o. női egyesben ellenfeleiket megverték és az I. o. vegyes párosban és győzedelmeskedtek első ellenfelükön.

Az I. o. férfi egyesben Arad bajnokságáért a felső oszlopban Pouliet és Winterstein, az alsó oszlopban dr. Luppú és Ronetti Roman törnek előre. Legújabb hírek szerint a Bouliet—Winterstein mérkőzés négy szett után félbeszakadt és utóból hazautazott, úgy, hogy ezek szerint Bouliet és a Luppú—R. Roman mérkőzés győztese kerül a döntőbe. A még számottevő dr. Marossyt erős küzdelem után Winterstein, Todorovszkyt Bouliet, Dörner és Br. Bohust Dr. Luppú verte ki a további küzdelemből.

A másik I. o. számban, a Hellas vándordíjban körülbelül ugyanazok indultak, mint a bajnoki számban. Itt is Pouliet és Winterstein küzdenek a felső és Ronetti Roman és Luppú György az alsó oszlopban azzal a különbséggel, hogy itt Luppú és R. Roman már a második fordulóban összekertülnek, így egyik kiesik a további küzdelemből. Winterstein elutazása következtében előre tört Dörner, aki az első fordulóban Dr. Marossyt verte ki négy szettes kemény küzdelemben.

Az I. o. női egyes még az elején van. Golesecu kisasszony könnyen verte két ellenfelét. Dreschnitz k. a. t és a nagyváradi Masznyiknét (6:2, 6:4). Széllné, Fülöpne és Obetkóné, mindnyájan aradiak, a bajnoki nőtől kívül a legtöbb helyezési eséllyel bírnak.

A férfi páros I. o. versenyben a Winterstein elutazása következtében pár nélkül maradt Pouliet, úgy, hogy a Dr. Luppú—Roman párnak nincs komoly ellenfele.

A vegyes páros is a kezdetek kezdetén van. Legerősebb párok a Ronetti Roman—Golesecu k. a. és a Széllné—Dr. Luppú. Ezek a döntőben fognak összekertülni. A Fülöpne—Dörner pár az elődöntőig fog jutni és szerencsés esetben ideig küzdheti fel magát a Straub—Matusovszky Dódi pár is. Ehhez azonban győzniök kell a Vincéné—Litsek, majd a Török—Angel Loly pár ellen.

Nagy küzdelem lesz a II. o. számokban. A férfi egyesben közel 30 induló közül a legjobb nevek Török AKE, Angele AKE, Táncos Hellas, Winternitz, Budai, Mannheim TAC, Bánhidy Hellas, Paun Banatul és Straub KAC. Ha Straub helyezést akar elérni Mannheim, Budai és Bánhidy felett kell győznie, ami nem kis feladat. Az Universitatea kiváló stílusu játékos, Ica vereséget szenvedett Pauntól 6:3, 6:4 arányban. Botis még áll.

A II. o. női egyesben majdnem minden nevező elindult. Masznyikné (Nagyváradi) és Angel Loly a favoritok és Matusovszky Dódiak Angel Magda és Masznyikné felett kell győznie, hogy a döntőbe kerüljön.

Sipos Mártont megoperálták. A Kolozsvárt is versenyzett Sipos Mártont, a hírneves magyar melluszbajnokot és rekordert vakbélgyulladás miatt megoperálták. Sipos már majd két éve szenved gyomorbántalmakban s megeshetik, hogy egy szerencsés operáció egészséget teljesen rendbehozza és újból intenzív tréninget folytathat, amit éppen betegeskedése miatt már hosszú idő óta nem tehet.

Az olasz atlétikai bajnokságok első napján a következő eredményeket érték el: Magasugrás: Palmieri 185 cm. (rekord). 800 m.: Garaventa 2 p. 00 mp. 400 m. gát: Facelli 59 mp. 10.000 m. Speroni 32 p 28.2 mp. Távolugrás: Tommasi 702 cm. 110 m. gát: Alexandrini 17 mp. 100 m. gát: Maregatti 11.2 mp. Súlydobás: Pighy 12.42 m. Kalapácsvetés: Zeni 43.38 m.

Eszterország Litvánia 1:0. Tallin—Kovno 4:1. Az eszt főváros csapata fölényes győzelmet aratott a litvánok felett.

Finn atlétikai eredmények: 100 méter Halme 11.4 mp. 800 m. Ekquist 2 p 03.3 mp. 5000 m. Sipinla 15 p 46.8 mp. Hármasugrás Tuulos 14.62 m. Távolugrás: Tuulos 687 cm.

Angol atlétikai eredmények: 100 yard Porrit 9.8 mp. 120 yard gát: Lord Burghley 15.6 mp. Fél angol mértföld: Morgan 1 p 57.6 mp. 120 gát hcp: Gaby 25 yard hátrány 18 mp. (tisztá idő 15.4 mp.). 220 yard Green 22.3 mp. 1 angol mértföld Ellis 4 p 22 mp. Távolugrás: Childs 693 cm.

TŐZSDE

Luxemburg a 10: 2'37", Parisban: 9.85.

Kolozsvári devizapiacra ugrásszerűen estek és emelkedtek a devizák. Tegnap délután 6 óráig a következő jegyzések történtek:

Zürich 42:20—42:40, London 1041—1036, Newyork 212:50—215:72, Páris 9:70—9:95, Miláno 7:90—7:98, Prága 6:28—6:33, Budapest 3:35—3:30, Bécs 30:05—29:80.

Bukaresti zárlat július 8-án: Deviza: Páris 10:00, Berlin 5110, London 1045, Newyork 21450, Italia 790, Svájc 4150, Bécs 3040, Prága 638. Valuta: Napoleon 800, márka 50, léva 1:48, török font 112, angol font 1040, francia frank 1040, sv. frank 4050, olasz lira 813, drachma 360, dinár 365, dollár 213—, lengyel marka 40, osztr. kor. 31—, magyar kor. 3050, cseh korona 6.40.

Zürichi zárlat július 8-án: Berlin 1228750, Amsterdam 20650, Newyork 515³/₈, London 250450, Páris 2405—, Miláno 1875, Prága 1525—, Budapest 7250, Belgrád 905—, Bukarest 23750, Varsó 9865, Bécs 7255.

60 LEJ HAVONTA

az olvasási díj

Király János kölcsönkönyvtárban, mely a legújabb regényekkel kiegészítve megint megnyit.

GYÖRGYPÁL

luxus- és autóbussz karosszérei a leg-szebbek, legtartósabbak és legolcsóbbak.

Rövid idő alatt készülnek. Meghívásra személyesen mutat be terveket. Cluj, Str. Marasesti (Krizbai-u.) 7

IGEN

Ön vásárol egy villasorsjegyet

IGEN

Ön mindössze 200 lej befizetést eszközöl.

IGEN

a husas pontosan ez év július 29-én lesz.

IGEN

a főnyeremény egy másfélmillió értékű villa.

IGEN

ésenkívül még száz pénzüyerményre játszik a sorsjegye.

IGEN

a villa telekkönyvi illetéke is a sorsjától terhes.

IGEN

öt szabad két fűrészsza, két konyha, számos mellékhelyiség van a villában.

IGEN

még ez évben beköltözhet, vagy kiadja és évi 120.000 lej jövedelemhez jut és mindez összesen

200 lejért.

Vett-e már a Siroconál ilyen villasorsjegyet?

Legolcsóbban

FEST

TISZTIT

UNIO

GÖZMOSÓGYÁR

Cluj, Cal. Reg. Ferd. 133. Strada Juliu Maniu No. 8.

BÁRD, MORAVETZ, NÁDOR ÉS RÓZSAVÖLGYI

albumok 180—200 lej vala-
mint az összes zeneművek KIRÁLY JÁNOS
zeneműkereskedésében, Főter 15. sz. (Plebánia-épület)
Legkedveltebb operák 80—100 lejig.

IRODALOM-ÉS-MŰVÉSZET

Betiltották a Halló Amerikát. A nagyváradi színház társulat Arad—Temesvár—Brassó—Bukarest városokban tervezett turnéja váratlan véget ért. Gróf László váradi direktor ugyanis elindulásuk napján táviratot kapott a szépművészeti miniszteriumból, mely a revü országos körútjának betiltását tartalmazta. A távirat semmi indokot nem tartalmaz, bár a rövidke írás súlyos és megdöbbentő ezresekkel fosztja meg a nagyváradi magyar színházat.

A budapesti Renaissance-színház tagjai Temesváron. Temesvárról jelentik: Táray Ferenc, Baló Elemér, Kálmán Sári és Zikó Ilona, a budapesti Renaissance-színház tagjai négy estén át vendégszerepelnek a temesvári magyar színházban. Műsorukat Géraldy, Strindberg, Sarment és Ibsen, a kolozsvári közönség előtt jólismert darabjai tölti ki.

Magyar szerzők Londonban. Londonból jelentik: Molnár Ferenc „Testőr” c. darabjának angol bemutatóját a közönség rideg visszautasítással fogadta. A sajtó gyengén kommentálta a bukást s okként az író mesterkelt probléma-vezetést hozza föl. — A Vaudeville-színház nagy közönség előtt mutatta be Emery Gilbert, állítólagos amerikai szerző „A folt” c. darabját. A rokonszenvező kritika Vajda Ernőt tüntette föl a darab szerzőjének, hivatkozván a „Szerelm vására”-nak esetére. Vajda újabb írói álnévének, — egy angol író megállapítása szerint, — az az indítoka, hogy a külföldi, főleg pedig az amerikai írók rendkívül undorodnak Vajda Ernőtől, mert fényomja árait. Az író szerint Vajda így óhajtja elkerülni az írók haragját s megszerezni az angol világ elsőrangú valutáit. Az angol kritika véleménye azt mutatja, hogy a két magyar szerző helyzete jelenleg elég kritikus lehet Londonban.

Aca de Barbu estje Sepsiszentgyörgyön. A kolozsvári opera világhírű énekesnője, Aca de Barbu, 2-án, csütörtökön este tartotta egyetlen hangversenyét Sepsiszentgyörgyön. Az értékes előadásra a kis városka kevés, de előkelő közönsége teljes számban eljött és zajosan ünnepelte a művésznőt.

Szegedi színházi hírek. Szegedi tudósítónk jelenti: A szegedi színház — mivel Andor Zsigmond színházgázató képtelen fizetési kötelezettségeinek eleget tenni, — színészei javára rendezi bucsuelőadásait. Így hétfőn volt a Kolozsvárról elszármazott Kovács Kató jutalomjátéka is. Az „Ujság” többiben beszámolt a szegedi színház lezárásáról, melyen Andor úgy akart segíteni, hogy Szeged városához fordult nagyobb kölcsönért. A város azonban elzárkózott kérése elől s ezt a napokban az igazgató végleges tudomására hozta.

A kolozsvári Magyar Színház heti műsora:

Csütörtök: Már én ilyen vagyok. (Ujdonság először. Neményi Lili, Erényi Böskével, Tompával, Ihással, Leöveyvel. Sorozatszám 281).
Péntek: Már én ilyen vagyok. (Ujdonság 2-odszor. Sorozatszám 282).
Szombat: Már én ilyen vagyok. (3-adszor. Sorozatszám 283).
Vasárnap d. u. fél 4 órakor: Nótás kapitány. (Lendvai Böske, Szabó Ica vendégjátékával. Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám 284).

A színházi iroda hírei

Már én ilyen vagyok! Ma este lesz a bemutatkozó előadása a legvidámabb, legötletesebb párizsi ujdonságnak, amelyet „Már én ilyen vagyok!” címen fordítottak magyarra. Csupa szellem, csupa ragyogó ötlet ez az izig-érig francia darab, a jó izlést seholsem sérti, de nem éppen fiatal leányoknak való szórakozás. Igen gondosan és rendkívüli kedvvel készül erre a premierre a színház s a főszerepeket az operette-együttessel legkiválóbb erői, Neményi Lili, Erényi Böske, Ihász Aladár, Tompa Béla, Leövey Leó, Réthelyi Ödön fogják játszani. A „Már én ilyen vagyok!” egyelőre három egymásutáni estére, csütörtökre, péntekre s szombatra van műsorra tűzve.

Nótás kapitány délután vendégekkel. Első mérsékelt helyáras előadása lesz vasárnap délután a „Nótás kapitány”-nak. Ennek a délutáni előadásnak érdekességét fokozza az, hogy két főszerepben vendégek fognak fellépni. Hohenau grófnét Szabó Ica, Boriskát pedig Lendvai Böske fogja játszani.

Ezüstsirály. A legszebb zenéjű és legérdekesebb meséjű magyar operette kétségkívül az „Ezüstsirály”, Buttykai Ákos poétikus, annak idején óriási sikert aratott zenés játéka. Nagy ambícióval tanulják be most teljesen új szereposztással ezt a ragyogó, finom operettet. A repriz vasárnap este lesz. A főszerepeket Karácsonyi Ili, Neményi Lili, Miklósi Margit, Bánnyász István, Réthelyi, Virág fogják játszani. Hétfőn este megismétlik az „Ezüstsirály” előadását.

KÖZGAZDASÁG

Huszezer... tizezer... ötezer...

Amíg Románia adótörvénye nem volt egységesítve, addig biztosan tudtuk, hogy Erdély és Bánát kereskedelme és ipara több adót fizet, mint a regát. Nem kellett egyebet tennünk, minthogy a két adótörvény rendelkezéseit összehasonlítottuk s pontosan, számszerűen kimutathattuk, hogy milyen nagy összeggel fizettünk többet.

Amint azonban az adótörvény egységesítése megtörtént, mindnyájan egyenlő nagyságu százalékat kellett, hogy fizessük adóba egész Nagyromániában. Keringtek ugyan azután is olyanszerű hírek, mintha ennek dacára is kevesebb adót fizetnének odaát, mint mi, különösen egyenes adót. Sőt hallottunk esetekről, amidőn egyes erdélyi vállalatok direkt azért tették központjukat Bukarestbe, mert ott sokkal enyhébben kezelik az adófizetőket, de ezek mind ellenőrizhetetlen híreknek maradtak. Csak éreztük, hogy a híreknek alappal kell bírniok, anélkül azonban, hogy módunk lett volna erről kézzelfogható bizonyítékokat szereznünk.

A tegnapi naptól kezdve azonban már újra tudjuk feltétlen bizonyossággal, hogy dacára az egységes adótörvénynek, mi sokkal többet fizetünk, mint a regátbeli kollegáink. A tegnapi tartott ülést a kormány gazdasági bizottsága, amelyen foglalkoztak a kereskedelmi és iparkamarák egységesítéséről szóló törvény végrehajtási utasításának módosításával is. Az új kamarai törvény első végrehajtási utasítása ugyanis kimondja, hogy csak azok tekinthetők a kamarai törvény szempontjából nagykereskedőknek, akik legalább huszezer lej kereskedelmi és iparadóval vannak megróva. Ennek a rendelkezésnek alapján azonnal hozzáfogtak a kereskedelmi és iparkamarák a kategoriák összeállításához. Nálunk különösebb baj nem volt, legfeljebb csak annyi, hogy ez alapon is sok olyan kereskedő került a nagykereskedők közé, akik üzletük természete után tulajdonképpen nem nagykereskedők, hanem csak nagyobb forgalmu detailisták. Nem így odaát.

Ott az sült ki az összeírásakor, hogy az igazi nagykereskedők közül alig egy néhány százalék kerül be a nagykereskedők közé, mert mind kevesebb adóval vannak megróva, mint huszezer lej. Hamar, alig pár nap alatt egy újabb rendelet jelent meg, amely odamódosítja az elsőt, hogy a huszezer lejes adóhatárt leszállítja tízezer lejre. Nosza újra összeírták az ilyenformán előlépett nagykereskedőket. Nálunk az előléptetés révén a kiskereskedők igen nagy számmal jutottak be a nagykereskedők csoportjába, odaát azonban a legnagyobb megütközésre az derült ki, hogy így sem kerül be igen nagy része az igazi nagykereskedőknek. Már kezdték restelleni a dolgot, de az új kamarai törvényt nem azért csinálták, hogy az igazi nagykereskedők ne domináljanak a jövő kamaráiban. Elvégre azért rendezték úgy a beosztást, hogy a kamarai tagok négyötöde a nagykereskedők csoportjának jusson, hogy aztán tényleg azok ott helyet is foglaljanak. Ezért hamar értekezletre gyűltek össze a kamarák, hogy mitevők legyenek. Az értekezleten a regátbeli kamarák azt indítványozták, hogy szállítsák le az adóhatárt az erdélyi és bánáti kamarai kiküldöttek a gyáriparosok kiküldöttjével egyetemben, azonban tiltakoztak az ellen, hogy az adóhatárt még tovább csökkentsék, indokolván álláspontjukat azzal, hogy ezáltal a nagykereskedők és gyáriparosok csoportja annyira fel lesz hígítva a kiskereskedők és kisiparosokkal, hogy újra csak a régi helyzet fog előállni, amidőn a kamarai tagok választásánál kizárólag a kisiparosok és kiskereskedők domináltak. A tiltakozás hiábavaló volt, mert a regátbeli kamarák kiküldöttjei (ott ahány megye, annyi kamara) túlsúlyban voltak s leszavazták bennünket.

Igy került ez a kérdés a kormány gazdasági bizottsága elé, amely honorálta a regátbeli kamarák kívánságát s az adóhatárt leszállította 5.000 — ird és mondd ötezer — lejre. Vagyis ez azt jelenti, hogy mindazok a kereskedők és iparosok, akik 1924-re 5.000 lejnél nagyobb kereskedelmi és iparadóval vannak megróva, tekintet nélkül arra, hogy azok milyen természetű üzletet folytatnak, a nagyiparosok, illetve nagykereskedők csoportjában fognak szavazni.

Igy lett nálunk a mérszárosok nagy része nagykereskedő, a kéményseprő nagyiparos, a zöldségárú, a bodegás, a kalapdiszító, az ócska-ruhás, a pék így került a nagykereskedők, illetve nagyiparosok előkelő gárdájába. A regátban pedig éppen hogy be fognak kerülni az igazi nagyiparosok és nagykereskedők, mert ez sem bizonyos. Az újabb adóhatár alapján összeállított kimutatók még nem készültek el s addig határozott véleményt adni nem lehet.

Olaszországban kitört a líra-pánik

Az olasz kormány minden erőfeszítést megtett és megtesz, hogy az ország gazdasági egyensúlyát helyreállítsa. Így a legutóbbi távirat szerint az államvasutak bevételei százmillió líra fölösleget mutatnak és azonkívül egyéb állami bevételek is növekedőfélben vannak. Ennek ellenére a takarékbetétuladonosok pánikszerűen menekülnek a lírától s igyekeznek külföldi valutákat vásárolni. Még a parasztság is igyekszik idegen valutára átváltani pénzét. A fasiszták és a nacionalista sajtó a lírának ebben a gyors összeomlásában a nyugatolaszországi gyáriparosok máhóverét látja, akik így módon akarják a kormányt az aranyvalutára való áttérésre kényszeríteni. A kormány szigorú rendszabályokat helyezett kilátásba a spekulánsok ellen, azonban a lakosságunk a líra iránti bizalmatlanságát nem sikerült eloszlatnia.

Magyarország óriási területeket csapottatott le. A magyar kormány nagy költséggel az idén mintegy harmincezer holdnyi mocsarat csapottatott le. E szép eredményen felbuzdulva a kormány a jövő évre újabb negyvenmilliárd koronát irányzott elő lecsapolási költségekre. Szakértők számítása szerint e költséggel mintegy negyvenezer hold területtel fog növekedni az ország termőterülete.

Jegyezni fogják a newyorki tőzsdén a magyar városok dollárkötvényeit. Budapestről jelentik: A magyar városok tízmillió dolláros hosszulejáratu kölcsönre vonatkozó tárgyalásokat a pénzügyminisztérium nagyrészt már befejezte s most már csak apróbb részletek megbeszélése van hátra. A kérdés megoldása nem tartozott a könnyű feladatok közé, mert Amerika nem ismeri a magyarországi városok jogi és gazdasági viszonyait. Olyan megoldást kellett tehát keresni, amely az amerikai tőke idegenkedését legyőzze és biztos elhelyezési lehetőséget találjon ott. A kérdést úgy oldották meg, hogy egységes típusú kötvényeket kreálnak, amelyeket bevezetnek a newyorki tőzsdére s így az amerikai hitelező egyféle kibocsátást kap, de ezért a kibocsátásért a magyar városok összessége abban az arányban vállal felelősséget, amilyen arányban az illető város a kölcsönben részesedik. Ezenkívül a magyar kormány kötelezettséget vállalt arra, hogy az állami adókkal együtt beszedett városi és a városokat megillető adókból állandóan vissza fogja tartani azokat az összegeket, amelyek

lyek a kölcsöntőke s a kamatok törlesztésére fognak szolgálni s az esedékes összegeket az állam fogja a kölcsönt folyósító bankcsoportnak kifizetni.

A vas- és fém munkások bérmozgalma véget ért. Tegnap délben a kolozsvári vas- és fém munkások és munkaadók között hetek óta folyó tárgyalások Chirilla munkügyi inspektor előtt békés megegyezéssel véget értek. A hangulat mindkét részről békülékeny volt. A munkások és munkaadók között létrejött megállapodás szerint a munkabérek a mai naptól kezdve tizenegy százalékkal emelkednek és a kollektív szerződés a jövő év február 15-én jár le. Ugyancsak a tegnapi nap folyamán történt meg a munkügyi inspektor előtt a könyvkötő munkások és munkaadók közötti tárgyalás. A munkások a nyomdai munkások példájára heti 60 lejes béremelést kértek. Ennek teljesítését a munkaadók megtagadták s így a tárgyalások megszakadtak. Most még csak a faipari munkások kollektív szerződésének megkötése van hátra. Az erre vonatkozó tárgyalások is, miután mindkét fél engedékenységet mutat, valószínű, hogy megegyezéssel fognak végződni.

Az Agronomul Biztosító közgyűlése

(Arad.) Az Agronomul Általános Biztosító Rt. tegnap tartotta dr. Groza Péter volt miniszter elnöke alatt harmadik évi rendes közgyűlését a részvényesek nagyfokú érdeklődése mellett.

Dr. Groza Péter elnök üdvözlővén a megjelent részvényeseket, megállapítja, hogy a közgyűlés határozatképes s ezután a közgyűlést megnyitja. A formaiságok elintézése után a közgyűlés tárgyalás alá vette az igazgatóság jelentését, valamint a zárszámadásokat, melyeket Leölkes Béla vezérigazgató terjesztett elő és megállapította, hogy az Agronomul Általános Biztosító Rt. a hozzáfűzött reményeket az elmúlt évben is mindenben valóra váltotta, ami különösen kitűnik zárszámadásai adataiból, amely szerint díjbétele a múlt évi 22,917.289.41 leivel szemben 41,296.178.55 leire emelkedett.

Örömmel vette a közgyűlés tudomásul, hogy a múlt évben elhatározott alaptőkeemelési tranzakció teljes sikerrel befejezést nyert, úgy, hogy a társaság teljesen befizetett alaptőkéje most 8,000.000 — lejt, míg az összes biztonsági alapjai 18,735.665.89 lejt tesznek ki. A folyó évi osztalék részvényenkint 32 lejben állapított meg.

Az igazgatósági tagok mandátuma a folyó évben lejárván, újabb öt évre megválasztottak: dr. Groza Péter volt miniszter, országgyűlési képviselő, Kintzig János nagybirtokos, dr. Boca Iosif ügyvéd, dr. Garda Kálmán, a „Hangya” alelnöke, Láng József, Posselt József (uj), az Adriai Biztosító Rt. (Riunione Adriatica di Sicurtà Trieste) igazgatója, Szász István, az Erdélyi Közgazdasági Bank elnöke, dr. Pascutiu Silviu közjegyző, dr. J. Busuiocescu (uj) volt földművelésügyi államtitkár, egyetemi tanár, a legfőbb agrárbizottság tagja, Bucuresti, dr. Avramescu Vasilie volt prefektus, kincstári jogügyi igazgató, Klotz Ádám, a Sváb Központi Bank vezérigazgatója, Gyárfás Elemér, a Bank-szindikátus elnöke, dr. Lázár Augustin (uj) alispán, dr. Moldován Silviu (uj) nyugalmazott törvényszéki elnök és Leölkes Béla vezérigazgató.

A felügyelő-bizottságba egy évi tartamra megválasztott dr. Shradeanu-Anghelescu Emil bukaresti ügyvéd. Popa Constantiu a részvényesek nevében köszönetet mond a volt igazgatóságnak és különösen Leölkes Béla vezérigazgatónak a társaság céltudatos vezetéséért és kéri az új igazgatóságot, melynek legnagyobb része a régiékből választatott meg újra, hogy a társaságot az eddigi szellemben vezessék és fejlesszék tovább.

Dr. Groza Péter elnök az igazgatóság nevében megköszöni a részvényesek bizalmát, lelkes szavakkal ecseteli és az elért eredményekkel igazolja, hogy az összetartás minden téren és vonalon megfelelő sikerre vezet. Ha az ország minden polgára hasonló érzéskétől lesz áthatva, mint az Agronomul vezetősége s részvényesei, úgy országunk a legboldogabb jövőnek néz elébe.

A lelkes beszéd után dr. Groza Péter az ülést bezárja, köszöni a megjelenteknek a részvételt és a társaság érdekében való további munkára buzdítja őket.

LORINCZ & TOTH
CÉG TELJESEN FELSZLÍK
*
A BERENDEZÉS ELADÓ

MOST van alkalma minden hölgynek a nyári szükségletét olcsón beszerezni
LORINCZ & TÓTH
cégnél a Főtéren hatóságilag engedélyezett
VÉGELADÁS VAN

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT
VÉGELADÁS
A
LŐRINCZ & TÓTH
CÉGNÉL

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések árai: Minden szó 3 lej. Vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés 30 lei. Állást-keresők részére 20 szóig 30 lej. Előfizetőknek minden szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej, jelíges levelet harminc napig őrizünk meg.

AZ „UJSÁG“-RA

előfizetni, hirdetések és apróhirdetések feladni a következő helyeken lehet:

CLUJ-KOLOZSVÁR: Kiadóhivatal Deák Ferenc-utca 35.

Friedmann könyvkereskedő, Főter.

NAGYVÁRAD: „Ardeal” ügyvédség, Uri-utca.

SZATMÁR: Szamos hírlapiroda: Dácia-szálló udvarán.

MAROSVÁSÁRHELY: Csörgő Tamás és Társa, Főutca 35.

ARAD: Löbl hírlapiroda.

TEMESVÁR: Páll György szerkesztőségi kiadóvezető.

A. B. C. hírlapiroda.

BRASSÓ: Elekcs hírlapiroda, Kapu-utca 32. sz.

HÁZASSÁG

Középkorú urnő ismeret-egét keresem házasság céljából. Berendezett lakásom van és jól menő üzletem. „Hozomány” jelígre kérek ényképes leveleket.

ALKALMAZÁS

Csomagoló lányokat fel-essz az Orient-gyár, Zsák-utca 20. 856

Házmasternek felvétetik gyermektelen házaspár. Jelenkezés a délutáni órákban. Cim a kiadóban 860.

ÁLLÁST KERES

Kerti munkásokat állatok. Érdeklődni (levélbelileg is) Str. Gh. Tamas (Galamb-utca) 14. Jakab Józsefnél.

Fiatal nő 4 éves kis fiával uradalomba, vagy magányos családhoz minde-nesnek ajánlkozik. Vidékre is elmegyek. Csere Boris Cluj, Calea Victoriei 122. 857

Pénztárosnő, kitűnő számoló, magyar-német nyelvtudással állást keres 15-re. Irodai munkálatokban is jártas. „Megbízható” jelígre a kiadóhivatalba kérek ajánlatokat.

Perfekt gépirónő nagy ügyvédi irodai gyakorlattal állást keres. Leveleket „Gépirónő” jelígre a kiadóba kér.

LAKÁS

Egy szoba-konyhás lakást keresek a belváros köz-
elében. Lelepet fizetek. Ajánlatokat „Sürgős” jelígre a kiadóba kérek.

Kiadó butorozott szobák Str. Cernaupi 6-7. (Volt Kajántói-ut.) 0112

Kiadó azonnal beköl-

tőzhető lakások

3-4 szobás modern lakások: Erzsébet-, Rákóczi-, Ferenc József-, Monostori-utakon és Vasvári Pál-utcában; 2 szoba, konyhás lakások: Széchenyi-tér, Eszterházi-utcában, C. Reg. Ferdinand, Kö-
kert- és Pap-utca-
ban. Több egy-
szobás, konyhás és bu-
torozott szobák.
M e g b í z v a:

„ATLAS“-IRODA

David Ferenc-utca 7. sz.

Sürgősen eladó házak

3-8 szobás szép, gyönyörű villák az Erzsébet-
uton, Majális-utcában, Rákóczi-ut-
cában, Gyulai Pál-ut-
cában, azonnal beköltöz-
hető. A belvárosban már
250 ezer lejért szép ker-
tes családi házak, 2-3
szobás áttehető lakással,
kedvező fizetési feltéte-
lek mellett. Tőkebefekte-
zésre alkalmas bérpaloták,
jövendőmező bérletekkel
a főutakban. Továbbá
több kisebb-nagyobb há-
zak olcsón eladók.

Megbizva

ATLAS

Ingatlanforgalmi iroda,
David Ferenc-utca 7.

ADÁS-VÉTEL

6-8 HP. keveset használt álló motor eladó Bartha Árpádnál, Sft. Georgehe-Sepsiszentgyörgy.

Magyarországi lakásomat, butoraimat, kerti gazdagságot idei termékkel átadnám. Címét kérek Clujra, Bar-
tiu 20., Kudorhoz. 821

Veszek tennisz rakettet, labdát. Gombos papírzúrt, Str. Reg. Maria 12. 858

Blondel

és más kereteket öhajít
venni, okvetlen keresse fel

SOMLYAI MIHÁLY

keretkészítő és aranyozó
műhelyét Kolozsvárt, Str.
Lulu Manu 7. szám alatt.

Üveg áruháza

Kossuth Lajos-utca 4. sz.

Eladó házak

A Boldog-utcában
7 szobás lakás nagy
udvarral, elutazás
miatt eladó. A telek
tíresen lesz átadva.
Több családi házak,
házhelyek és üzletek
részletfizetés mellett
is eladók.

Ha eladó háza, földje,
vagy erdője van, jelezte
be. — Vétel esetén úgy a
vevő, mint az eladó csak
egy számlát fizet.

Biroul American,
Deák Ferenc-utca 7. sz.

VEGYES

Wesselényi-utcatól a Me-
netjegyerodáig, kedd dél-
után elveszett egy kigyó-
mellű. Megtalálóját illő ju-
talomba részesül Monostori-
ut 60., Mezei, vagy a lap
kiadójaiban.

Dácia cement, mész,
gipsz, Bohn-cserép építési
anyagraktára Str. Moldovei
(Varga-utca) 4. Telefon 5.
Vasutifárverésen vett oszlop
cserépkályhák minden
nagyságban olcsón ajánl.
Megtekintés vételkötelezett-
ség nélkül.

NEM

PÉNZ

200 lej egy öt szobás, me-
sés fekvésű főúri villáért
a Tordai-uton.

Nem

okos ember
aki azért, hogy pillanat-
nyilag 200 lej megtaka-
ritson, eldobja magát a
lehetőségét is annak, hogy
a 29-én tartandó nyilván-
os sorsoláson azt a más-
félmillió objektumot meg-
nyerhesse, pláne ha tudja,
hogy a telekkönyvi át-
írási illeték a sorsolató
vállalatot terheli.

MINDENNEMŰ BUTORT

GYÁRI ÁRON

vásárolhat a Műasz-
talosárugyár rész-
vénnytársaságnál

Tekintse meg a
mintatermeit
Strada Gh. Barițiu
28. szám alatt.

Hirdessen az „UJSÁG“-BAN!

20—24% -OS

pénz- kölsönöket

betáblázásra,
kézizálogra, váltóra
a leggyorsabban szerezh
az „ATLAS“-IRODA,
DAVID FERENC-U. 7.

Mielőtt könyveit eladja,
azonnal értesítse az
ANTIQUÁRT,
mertel van ismerve, hogy
legmagasabb árat fizet
könyvekért.

KIARUSITUNK

nagy tömeg
KÖNYVEKET
10 darabonként 100 lejért.
Cluj C. Reg. Ferd. 102.

Jobb családból való leány
teljes ellátást kaphat Str.
Matea Basarab (Zrinyi-u)
7. szám, szuterin.

UJ ÜZLET!

Férfi-, női- és gyermek-
ruhákban dus választé-
ék. Legújabb divat
szerint. Az árak olcsó-
ságáról bárki is meg-
győződhetik a

PARK- ÁRUHÁZBAN

Str. Barițiu (Malcm-
6

J ÜZLET!

ISZTELETTET értesitem
an.é. hölgyközönséget,
hogy női divatüzletem-
et Főter 16. sz. alá,
Schultz virágüzlet
mellé helyeztem át.

Raktáramat sok új
áruval szereltem fel,
melyeket szol-
id áron bocsáj-
tok a mélyen tiszt-
telt közönség ren-
delkezésére. Szíves
pártfogást kér

H O R O S Z

Aradi Árumintavásár és Butorkiállítás 1925. aug. 1-10.

Gazdasági kiállítás.
Koncertek, theatrális szórakozások
és rádió. Sportesemények és ünnepek.
Országos kongresszusok és nagygyűlések stb. stb.

75 százalékos utazási kedvezmény.

A KOLOZSVÁRI CZELL SÖRFÖZDE VILÁGOS „UR- SUS” SÖRE A KÖZÖNSÉG LEGKEDVELTEBB ITALA.

Össze nem tévesztendő más gyárt-
elnevezésű SÖR az eredeti és
közkedvelt KOLOZS-
VÁR-MONOSTORI SÖR

URSUS